

COMMISSIE VENNOOTSCHAPSRECHT

Datum: 31 oktober 2017

De Minister voor Rechtsbescherming
Drs. S. Dekker
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Excellentie,

Graag doe ik u hierbij het advies van de Commissie vennootschapsrecht toekomen over het wetsvoorstel inzake de wijziging van het Burgerlijk Wetboek en het Burgerlijk Wetboek BES houdende de omzetting van aandelen aan toonder in aandelen op naam ten behoeve van de vaststelling van de identiteit van houders van deze aandelen.

Het wetsvoorstel beoogt het gebruik van toonderaandelen voor witwassen, omkoping, het financieren van terroristische activiteiten en het ontwijken van belasting, tegen te gaan door de identificatie van alle houders van aandelen aan toonder in Europees Nederland en in Bonaire, Eustatius en Saba ("BES") mogelijk te maken. Daartoe wordt voorgesteld dat aandelen aan toonder alleen nog kunnen worden verhandeld via een effectenrekening aangehouden bij een intermediair, zoals een bank of een beleggingsonderneming. De effectenrekening staat op naam waardoor anonieme overdracht van toonderstukken niet meer mogelijk is. Door het ontbreken van de mogelijkheid tot het giraal houden van een verzamelbewijs in de BES worden aandelen aan toonder in de BES volledig afgeschaft. Aandelen aan toonder die niet giraal worden verhandeld, worden door de vennootschap omgezet in aandelen op naam. Een houder van een aandeel aan toonder die zich meldt bij de vennootschap heeft recht op een vervangend aandeel op naam. Niet-gemelde aandelen verkrijgt de vennootschap om niet. Houders van aandelen op naam zijn via het register van de vennootschap te identificeren.

De Commissie maakt de volgende opmerkingen over het voorstel:

- De Commissie kan zich vinden in de gemaakte keuze in het wetsvoorstel om aandelen aan toonder om te zetten in aandelen op naam en niet langer (ook) een regeling via de consignatiekas te introduceren zoals in het ambtelijk voorontwerp waarover consultatie via internet heeft plaatsgevonden.
- De Commissie constateert dat het wetsvoorstel de omzetting van aandelen aan toonder in aandelen op naam afhankelijk stelt van de medewerking van de algemene vergadering dan wel het bestuur van de naamloze vennootschap. De Commissie wijst erop, dat juist in

gevallen van misbruik rekening moet worden gehouden met de mogelijkheid dat deze organen inactief blijven. Om die reden adviseert de Commissie om te onderzoeken in hoeverre omzetting van rechtswege mogelijk is en, voor zover daartegen bezwaren bestaan, te onderzoeken in hoeverre de kring van partijen die bij de Ondernemingskamer om statutenwijziging zou kunnen verzoeken kan worden uitgebreid met bijvoorbeeld de raad van commissarissen, het Openbaar Ministerie, een belanghebbende of mogelijk de Kamer van Koophandel, dan wel in hoeverre het niet-omzetten als economisch delict zou kunnen worden gekwalificeerd. De Commissie wijst erop dat omzetting van rechtswege tevens als voordeel heeft dat de lasten voor het bedrijfsleven verminderen.

- De Commissie merkt op dat het wetsvoorstel geen regeling bevat voor certificaten aan toonder. De Commissie adviseert om aan de regeling toe te voegen dat certificaten aan toonder niet zijn toegestaan analoog aan artikel 2:202 BW.
- De Commissie wijst erop, dat de regeling inzake de verkrijging om niet en het recht op het vervangende aandeel niet geheel duidelijk is. De Commissie adviseert om nader in te gaan op de vraag of verkregen aandelen aan toonder moeten worden ingetrokken of van rechtswege vervallen en of het recht op een vervangend aandeel uitgifte van een nieuw aandeel vergt, of aan die intrekking en uitgifte een besluit van een orgaan van de vennootschap ten grondslag moet liggen, en zo ja, welk orgaan daartoe dan bevoegd is, alsmede hoe storting op nieuw uit te geven aandelen dient plaats te vinden.
- De Commissie constateert dat de voorgestelde regeling ertoe kan leiden dat het bestuur na vijf jaar houder is van alle (uitstaande) aandelen in het kapitaal van de vennootschap. Dit kan misbruik in de hand werken. Bovendien acht de Commissie het onduidelijk of de afzonderlijke bestuurders, die samen het bestuur vormen, in privé een aanspraak hebben op de gezamenlijk gehouden aandelen, of dat deze aanspraak is verbonden aan hun functie. Dit kan van belang zijn bij terugtreding, ontslag of overlijden van bestuurders. Ook is niet duidelijk aan wie uitgekeerde dividenden toekomen. De Commissie adviseert om in de toelichting nader in te gaan op de wijze waarop misbruik kan worden tegengegaan en op de vraag hoe de aanspraken van bestuurders op de aandelen geïd moet worden.
- De Commissie adviseert voorts om in de toelichting nader in te gaan op de jaarrekeningrechtelijke en fiscaalrechtelijke aspecten van de verkrijging om niet door de vennootschap respectievelijk de gezamenlijke bestuurders.
- De Commissie adviseert tevens om in de toelichting te verduidelijken dat het bestuur het ontwerp van de gewijzigde statuten bij het verzoekschrift aan de Ondernemingskamer dient te voegen en dat er geen notariële akte is vereist indien de Ondernemingskamer de statuten vaststelt.
- De Commissie geeft in overweging om aan de regeling toe te voegen dat de Ondernemingskamer zo nodig de gevolgen regelt van de door haar getroffen voorzieningen (vgl. artikel 2:357 lid 2 BW).
- De Commissie adviseert om de naamloze vennootschappen die het betreft, tijdig te informeren over de omzetting. De Commissie geeft daarbij in overweging om te zorgen dat

bijvoorbeeld de Kamer van Koophandel deze vennootschappen aanschrijft dat zij hun aandelen aan toonder moeten omzetten in aandelen op naam. De Commissie adviseert tevens - mede in het licht van het eigendomsrecht in het Eerste Protocol van het EVRM - om verder te onderzoeken of nog additionele informatieverplichtingen kunnen worden opgenomen om thuisbewaarders te attenderen op de omzetting en de mogelijkheid tot het inleveren van hun toonderaandelen, in aanvulling op melding daarvan in het bestuursverslag, bijvoorbeeld door publicatie in een landelijk dagblad of de Staatscourant.

Hoogachtend,

M.J. Kroeze,
Voorzitter